

hørte af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), som have foranlediget mig til at begjære Ordet, og jeg skal nu med et Par Ord inødegaae det Væsentlige i hans Foredrag. Det ærede Medlem stillede sig paa et praktisk Standpunkt, idet han sagde, at det forekom ham, at man netop af Hensyn til Byernes velforstaede Tarv maatte lade Borgermesteren vedblive at være Formand for Communalbestyrelsen. Det er meget sandt, at der kan være Byer, hvor det vilde være meget uheldigt, om man ikke havde en Velstaaende aaben til at faae Borgermesteren valgt, idet han ganske vist kan have en særlig Ohygghed og den fornødne Tid til at varetage et saa vigtigt Hverv, medens der igrigt ikke i den lille Commune kan siges at være Overflødighed af Kræfter, der kunne virke i saa Henseende; men jeg kan ikke skjønne rettere, end at Forslaget under Nr. 2 paa Afstemningslisten, hvilket er filltet af det ærede Mindretal i Udvalget, netop aabner en Udvei i den Retning. Det Heldige i at stille denne Sag frit bestaar imidlertid, som jeg ogsaa troer, det ærede Medlem vil indrømme, deri, at de mindre Byer derved ledes til en vis Selvagtelse, en vis Selverkjendelses- og Selvstændighedsfølelse. Dersom en lille Kjøbstads Beboere i Overmod vilde forfaste Borgermesteren som Formand for deres Communalbestyrelse, naagtet de ikke eiede Kræfter til at sætte i hans Sted, er det aabenbart, at de vilde faae en Ydmygelse for deres Overmod derved, at de maatte vælge en ubrugbar Mand til Borgermester; men en saadan Lære kunde de have Godt af. Selverkjendelse er i det offentlige som i det private Liv altid en nødvendig Forsudsætning for, at Alt kan gaae vel, og jeg troer derfor, det vilde være meget hensigtsmæssigt, at Spidsborgerlighed, hvor den havde sat sig tilvors, fik en Paamindelse, som den ellers vilde savne. Love af dette Slags maae dog virkelig have en opdragende Charakter; de maae udvikle en Følelse hos Borgeren af, at der paahviler ham en Pligt til at overtage Byrden for det almene Vel, selv om det skulde koste ham megen Uleilighed og Tid, og jeg paastaar, at den Tid vil ikke være saa fjern, da alle Kjøbstæder i Landet netop ved en for-

nustig Opdragelse efterhaanden i deres Midte ville finde Kræfter, der kunne varetage et saadant Hverv. Jeg vil henvise det ærede Medlem til den Erfaring, vi have gjort i Landcommunerne. Tidligere var Sognepræsten sødt Formand i Communalbestyrelsen; men fra 22de Marts 1855 ophørte han at være det, medens han dog kunde vælges til Formand. Hvor mange Stemmer hævede sig ikke den Gang, navnlig fra den velærverdige Side, imod at udelukke Sognepræsten som sødt Formand? Man sagde — og om det end ikke blev sagt reent ud, var det dog Meningen —: Det vil aldrig kunne gaae, at Sognepræsten ikke er sødt Formand; thi Communerne ville ikke kunne finde de Mænd i deres Midte, som tilbørlig kunne varetage et saa vigtigt Hverv. Jeg vil imidlertid spørge, om man ikke i de tolv Aar, der ere forløbne siden den Tid, har seet, hvorledes der dukker Capaciteter op i hele Landet, som meget godt vide at varetage disse vigtige Hverv, saaledes at Forholdet efterhaanden kan udvikle sig til, at man kan sige: Nu maae I ikke engang vælge Sognepræsten; thi da han er Statsembedsmand, skal han ikke have med kommunale Sager at gjøre. Man bør kunne gaae den samme Vej med Hensyn til Byraadet; man bør kunne sige: Nu gjøre vi det lille Skridt fremad — jeg kalder det kun et lille Skridt ligeoverfor Grundlovens udtrykkelige Bud —, at Borgermesteren, istedetfor at være sødt Formand og have den afgjørende Mening ved mangfoldige Stemmegivninger i Communalraadet, træder ned til at være valgberettiget i Kommunen, hvorhos han ogsaa skal kunne vælges til Formand, naar han vinder Stemmer nok i Communalbestyrelsen. Derved aabne vi Afgang for en Commune, som ikke formaaer at finde Kræfter i sin Midte til at udføre et saa vigtigt Hverv, til at kunne faae Borgermesterens Hjælp og Understøttelse i fuldt Maal, idet han ikke kan undslaae sig for at modtage Valget; men paa den anden Side fremme vi Borgernes Selvstændighedsfølelse og deres Aftpaagivenhed. Vi lægge dem derved paa Hjerte, at de maa see til, hvorledes en saadan Borgermester forretter sit Hverv, og hvis de finde, at han ikke handler i Kommunens velforstaede Interesse, bør de af al Magt søge at faae ham